

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

Д.е.н., проф. Лоханова Н.О. _____
(підпис)

“ ___ ” травня 2019 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр**

зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

**на тему: Облік і контроль готової продукції та її реалізації
(на прикладі ТОВ «Укркава»)**

Виконавець:

студентка ОЕФ 4 курс 1 група

Конопельнюк Анастасія Михайлівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент _____
(науковий ступінь, вчене звання)

Шаровська Тамара Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	5
1.1. Сутність та класифікація готової продукції	5
1.2. Порядок формування первісної вартості готової продукції.....	11
1.3. Сучасна проблематика обліку та реалізації готової продукції.....	18
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «УКРКАВА»	21
2.1. Загальна економічна характеристика ТОВ «Укркава».....	21
2.2. Порядок організації синтетичного та аналітичного обліку руху готової продукції.....	26
2.3. Документування господарських операцій з руху готової продукції...	33
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	39
3.1. Аналіз обсягів виробництва і реалізації готової продукції на досліджуваному підприємстві.....	39
3.2. Методичні аспекти і практика проведення контролю руху готової продукції на підприємстві «Укркава».....	46
3.3. Шляхи вдосконалення обліку і контролю готової продукції на промислових підприємствах	52
ВИСНОВКИ.....	56
Список використаних джерел	61
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. Випуск готової продукції є основним видом підприємницької діяльності та одним з ключових етапів досягнення кінцевої мети – отримання бажаної суми прибутку.

Темпи зростання обсягу виробництва продукції, підвищення її якості безпосередньо впливають на величину витрат, прибуток і рентабельність підприємства.

Таким чином, актуальність і значимість розгляду проблеми обліку і аналізу готової продукції полягає в тому, що природним продуктом діяльності будь-якого виробничого підприємства чи організації є готова продукція, яка прямо впливає на фінансове становище фірми, тому що вірно враховані обсяги реалізованої продукції, своєчасний і достовірний облік відвантаження і оплати продукції - це запорука правильно сформованої виручки.

Для успішного виконання бухгалтерією своїх облікових завдань, пов'язаних з готовою продукцією, необхідна ритмічна робота підприємства, правильна організація складського обліку, своєчасне оформлення господарських операцій.

Проблемні питання організації обліку та контролю готової продукції розглянуто у працях відомих вітчизняних учених – економістів. Значну увагу їм приділяли Бутинець Ф.Ф., Голов С.Ф., Герасимович А.М., Ткаченко Н.М, Лишиленко О.В., Сопко В.В., Валуєв Б.І.

Проте питання обліку та контролю готової продукції на промислових підприємствах залишаються актуальними і на сьогоднішній день не всі являються розкритими та вирішеними.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної роботи є поглиблення, закріплення і узагальнення знань по веденню бухгалтерського обліку і проведення якісного економічного аналізу готової продукції, її виробництва та реалізації, а також дослідження шляхів вдосконалення обліку, аналізу і контролю готової продукції на промислових підприємствах.

Для досягнення сформованої мети в роботі визначено такі завдання:

- розглянути економічну сутність поняття «готова продукція» та її класифікацію;
- дослідити порядок формування первісної вартості готової продукції;
- надати загальну економічну характеристику ТОВ «Укркава»;
- вивчити відображення в бухгалтерському обліку процесу виробництва та реалізації готової продукції;
- дослідити методику проведення внутрішнього контролю на досліджуваному підприємстві;
- провести аналіз динаміки реалізації продукції, пошук резервів збільшення обсягів випуску і продажів;
- внести пропозиції щодо вдосконалення організації обліку готової продукції.

Об'єктом дослідження виступає фінансово - господарська діяльність ТОВ «Укркава».

Предметом дослідження є процес обліку, аналізу та контролю готової продукції на досліджуваному підприємстві ТОВ «Укркава».

Методи дослідження. У дипломній роботі було використано загальнонаукові методи дослідження такі, як: аналіз, синтез, порівняння, математичні методи при вивченні показників діяльності ТОВ «Укркава», табличний та графічний методи при узагальненні та систематизації даних і метод спостереження при дослідженні господарської діяльності ТОВ «Укркава».

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є матеріали первинного, синтетично та аналітичного обліку, річна звітність, довідкова та нормативна література, а саме: законодавчі та нормативні документи, національні стандарти, підручники, навчальні посібники, монографії, наукові статті.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено теоретичне узагальнення ведення бухгалтерського обліку, проведення економічного аналізу та внутрішнього контролю готової продукції. Також, проведено дослідження шляхів вдосконалення обліку та контролю готової продукції на промислових підприємствах. У висновку відзначимо, що:

1. Готова продукція - це продукція, яка повністю пройшла стадії і процеси, що передбачені технологією виробництва, відповідає нормам і стандартам якості та оприбуткована на склад з метою подальшого продажу

Готову продукцію класифікують: за формою, за ступенем готовності та за технологічною складністю.

За формою продукцію поділяють на таку, яка має матеріальну форму, тобто являє собою виріб і на таку, яка має форму результату виконаної роботи або форму результату наданої послуги. За ступенем готовності продукцію поділяють на готову, напівфабрикати та незавершене виробництво. За технологічним процесом виділяють такі види продукції: основна, супутня та побічна продукції.

2. Собівартість є одним із важливих узагальнюючих якісних показників ефективності виробництва. Виробничі підприємства визначають два види собівартості: собівартість реалізованої продукції та виробничу собівартість.

Собівартість реалізованої продукції складається з таких витрат, як: виробнича собівартість продукції, яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілені постійні загальновиробничі витрати, наднормативні виробничі витрати. А виробнича собівартість готової продукції включає наступні витрати: прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати.

3. Оцінка готової продукції при її продажі залежить від облікової політики підприємства, в частині оцінки запасів при їх вибутті. При цьому можуть застосовуватись методи, передбачені П(С) БО 9 «Запаси», а саме :

метод ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, метод середньозваженої собівартості, метод собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО), метод нормативних затрат та метод ціни продажу.

Для всіх одиниць бухгалтерського обліку запасів, що мають однакове призначення та однакові умови використання, застосовується тільки один із наведених методів.

4. Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» виготовлена продукція відноситься до запасів та зараховується на баланс підприємства за первісною вартістю, яка визнається собівартістю її виробництва. Цим же стандартом визначені методи оцінки запасів при їх вибутті.

Однак, між оцінкою запасів за первісною вартістю і обліковою оцінкою вибуття запасів відсутній зв'язок. Це призводить до того, що на кінець періоду виникає різниця між оцінкою залишків готової продукції за первісною вартістю та обліковою оцінкою її вибуття.

За цієї обставини підприємства із великою номенклатурою продукції не завжди використовують методи оцінки запасів, передбачені П(С)БО 9 «Запаси». Такі підприємства застосовують варіант середнього відсоткового відношення фактичної собівартості випущеної продукції до її вартості за обліковими цінами.

5. Досліджуване підприємство ТОВ «Укркава» було створено в 2001 році. Компанія є найбільшим виробником кави в Україні, їй належить кавовий завод повного циклу, від обсмаження зерна до фасування готової продукції.

Підприємство працює за такими напрямками діяльності, як: створення і розвиток власних брендів кави (кава «Lacomba») і виробництво кави на замовлення клієнтів.

Кавова продукція представлена в таких мережах супермаркетів, як Ашан, Обжора, Руковичка, Копійка, Таврія В, Екомаркет, 2 шага, Віртус, Велика кишеня, Альянс-маркет, АТБ, Сільпо, Фора, Експансія, Брусничка, Вопак, Велмарт, Пакко, Арсен.

6. На досліджуваному підприємстві облік ведеться автоматизовано з використанням програмного забезпечення «1С Підприємство».

Обов'язок щодо ведення бухгалтерського обліку в ТОВ «Укркава» покладається на бухгалтерську службу, яка є самостійним структурним підрозділом і підпорядковується головному бухгалтеру.

Бухгалтерська служба на підприємстві складається з 4 осіб: головного бухгалтера і 3 рядових бухгалтерів.

7. Готова продукція обліковується на підприємстві за місцем її зберігання та окремими видами у встановлених одиницях виміру.

На ТОВ «Укркава» облікові операції комірник заносить у реєстри вручну. Надходження і відпуск зі складу готової продукції в аналітичному обліку ведеться за видами готової продукції на основі оформлених прибуткових та видаткових документів.

На підставі первинних документів про надходження і відпуск завідуючий складом складає і подає до бухгалтерії звіти про надходження і відвантаження готової продукції.

8. Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи. Документально оформлюється рух готової продукції такими документами, як: картка складського обліку, прибутковий ордер, товарно-транспортна накладна, відомість випуску готової продукції, рахунок фактура, виписка банку, тощо.

9. Обсяг виробництва і реалізації продукції є взаємозалежними показниками. В умовах обмежених виробничих можливостей і необмеженому попиту на перше місце висувається обсяг виробництва продукції. Але по мірі насичення ринку і посилення конкуренції не виробництво визначає об'єм продажу, а навпаки, можливий об'єм продажу є основою розробки виробничої програми.

10. Внутрішній контроль, як функція управління, є засобом зворотного зв'язку між об'єктом управління та органом управління, інформуючи про дійсний стан об'єкта і фактичне виконання управлінських рішень.

Головною метою внутрішнього контролю є об'єктивне вивчення фактичного стану справ суб'єкта господарювання, виявлення та попередження тих факторів і умов, які негативно впливають на виконання прийнятих рішень і досягнення поставленої мети, сприяння розвитку та удосконаленню системи управління.

11. На досліджуваному підприємстві ТОВ «Укркава» при здійсненні контролю за рухом готової продукції та її збуту застосовують такі прийоми і способи перевірки, як інвентаризація, експертно – лабораторний аналіз, контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво, нормативно – правова перевірка, формальна перевірка, логічна перевірка, зустрічна перевірка, арифметична перевірка тощо.

12. З використанням комп'ютерної техніки на багатьох виробничих підприємствах прийнято вести облік реалізації готової продукції без застосування узагальнюючих документів. Виняток становить формування оборотно-сальдової відомості за рахунком 26 «Готова продукція». Цей документ характеризує інформацію щодо оборотів і залишків готової продукції. Але, цього недостатньо, тому доцільно на підставі первинних документів складати реєстри документів з реалізації готової продукції

13. На промислових підприємствах існує проблема обліку готової продукції, яка стосується плати за отриману продукцію, виконані роботи та надані послуги.

Для того, щоб зменшити ризик виникнення безнадійної дебіторської заборгованості необхідно використовувати у розрахунках із покупцями такі форми безготівкових розрахунків, які б гарантували своєчасне надходження грошей за відпущену покупцям продукцію.

Найзручнішими є використання попередньої оплати за продукцію, а також акредитивної форми розрахунків. Обидві форми безготівкових розрахунків найбільш безпечні й унеможливають виникнення безнадійної дебіторської заборгованості.

14. Проблемою обліку готової продукції на промислових підприємствах є ручна форма обліку. Найбільша кількість помилок з обліку готової продукції при «паперовій» формі виникає на стадії перенесення даних з одного первинного документа до іншого і також при складанні різноманітних звітів. Отже, використання автоматизованого обліку готової продукції дасть змогу повністю позбутися таких помилок.

15. В Україні до цього часу питання організації контролю на промислових підприємствах на законодавчому рівні не регламентуються. За відсутності офіційних рекомендацій кожне підприємство має самостійно вирішувати як буде здійснюватися контроль на підприємстві, керуючись досвідом вітчизняної та зарубіжної практики. Але в більшості випадків практичність таких дій залишається сумнівною. Недосконала організація контролю на промислових підприємствах є однією із причин появи більшої кількості збиткових підприємств.

16. Головними напрямками вдосконалення організації контролю на промислових підприємствах є:

- затвердження на законодавчому рівні організаційних рішень щодо проведення контролю на підприємствах;
- визначення інститутів, що будуть координувати проведення контролю, та забезпечувати зв'язок між державними органами та підприємствами;
- впровадження методичних вказівок по внутрішньому контролю на промислових підприємствах;
- визначення чітких правил здійснення оперативного контролю на підприємстві;
- підбір кваліфікованих співробітників відділу оперативного контролю, які зможуть виконувати різні обов'язки та будуть готові підвищити кваліфікацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієнко О.М, ЖидеєваЛ.І. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 424 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладах. Житомир. Видавництво «Рута», 2009. – 912 с.
3. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика. Навчальний практичний посібник. Київ: ЦУЛ, 2010. – 536 с.
4. Виговська Н. Г. Господарський контроль в Україні : теорія, методологія, організація: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2008.– 529 с.
5. Віннік І.О., Кемарська Л.Г. Проблеми обліку та аналізу випуску і реалізації готової продукції. Збірник наукових праць з актуальних проблем економічних наук м.Одеса 9 листопада 2018 року с.106 URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/eko/33nov2018/34.pdf> (дата звернення: 20.04.2019)
6. Вороніна В. Л. Особливості документального відображення руху готової продукції. Кримський економічний вісник: науковий журнал. 2013. № 2. С. 72 URL: http://www.economics.crimea.ua/files/journal/02_03_13_1ch.pdf (дата звернення: 19.04.2019)
7. Глібко В.М. Судова бухгалтерія: Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006. – С. 224.
8. Фінансовий облік. Підручник. / За ред.. Голов С.Ф. Київ: Лібра, 2005р, 976с.
9. Гребенюк Ю.В., Гливенко В.В Удосконалення внутрішнього контролю за рухом готової продукції на підприємстві. Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : І Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 11 грудня 2015 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. – С. 115-116.

10. Гуцаленко Л.В. Внутрішньогосподарський контроль: Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2014. – 496с.
11. Економічний аналіз. Навчальний посібник. За ред. Р.В. Федоровича 2-ге вид., доп. і перероб Тернопіль: Астон, 2010. — 624 с.
12. Журавель, Г. П. Теорії бухгалтерського обліку : монографія / Г. П. Журавель, П. Я. Хомин. – Тернопіль : Економічна думка, 2008. – 400 с
13. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996 зі змінами та доповненнями від 16.11.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 17.04.2019)
14. Кодекс законів про працю України від 11.10.2018 № 2542-VIII (зі змінами та доповненнями).URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322_08 (дата звернення 20.04.2019)
15. Конституція України від 21.02.2019 № 2680-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 26.03.2019)
16. Лісіца Т. Супутня продукція та відходи. Вісник. 2018 №17-18 (970). URL : <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100007949-suputnya-produktsiya-ta-vidkhodi> (дата звернення: 03.03.2019)
17. Лист Міністерства інфраструктури України від 28.05.2014 № 5615/25/10-14 «Стосовно заповнення товарно-транспортної накладної під час здійснення перевезень вантажів автомобільними транспортними засобами» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5615733-14> (дата звернення: 25.04.2019)
18. Лист Міністерства фінансів України від 16.02.2017 № 31-11410-06-5/4339 «Рахунок-фактура як первинний документ - офіційне роз'яснення Мінфіну» URL: <https://zakon.help/article/rahunok-faktura-yak-pervinnii-dokument--oficiine/> (дата звернення: 03.05.2019)
19. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. - 3-3 тє вид., перероб.і доп.- Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2009.- 670с.
20. Макарова Г.С. Удосконалення обліку та формування собівартості готової продукції підприємства. Економіка і суспільство, 2016. – №3. – С. 527-

533. URL : http://www.economyandsociety.in.ua/journal/3_ukr/90.pdf (дата звернення: 07.05.2019)

21. Норенберг Н. П. Інвентаризація готової продукції на виробничих підприємствах. Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства : ЖНАЕУ. 2017. Т. IV, ч. II. С. 36 – 39. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/7695/1/OAIKVUSK_2017_4-2_36-39.PDF (дата звернення: 10.05.2019)

22. Пашкевич М.С., Шишкова Н.Л. Контроль: незалежний, внутрішній, державний. Навчальний посібник (частина 1). Дніпро : НГУ, 2017. 182 с. URL:<http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/150491/Посібник%20Пашкевич%20Шишкова.pdf?sequence=3&isAllowed=y> (дата звернення: 04.05.2019)

23. План рахунків бухгалтерського обліку бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99р. із змінами та доповненнями від 08.02.2014р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення: 05.03.2019)

24. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275517> (дата звернення: 07.03.2019)

25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 1999 р. № 318; зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 11.04.2019)

26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 02.03.2019)

27. Про затвердження плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: наказ Міністерства фінансів України від

18.03.2014 № 291. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (дата звернення: 07.04.2019)

28. Про затвердження правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні: наказ Міністерства транспорту України від 25.09.2018, № 363 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0128-98> (дата звернення: 25.04.2019)

29. Сайт підприємства ТОВ «Укркава». URL: <http://lacomba-coffee.com/about-us> (дата звернення: 28.03.2019)

30. Собівартість: основні моменти. Податки та бухгалтерський облік. 2016 № 3. URL : <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/april/issue-32/article-17156.html> (дата звернення: 09.03.2019)

31. Старенька О. М. Напрямки вдосконалення регламентного забезпечення оперативного контролю на промислових підприємствах. Сучасні тенденції розвитку обліку, оподаткування, аналізу і аудиту. Збірник матеріалів Міжнар. наук. інтернет-конф., 17 листоп. 2017 р., м. Київ . М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» Київ : КНЕУ, 2017. С. 226–227. URL: <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/23427/1/226-227.pdf> (дата звернення: 07.05.2019)

32. Фінансовий облік (Частина 2). Навчальний посібник./ За ред. Н.М. Ткаченко. Київ. Видавництво «Алерта», 2014. – 456 с.

33. Цивільний кодекс України від 31.03.2019 № 2694-VIII (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (22.04.2019)

ДОДАТКИ